

[Tvede.]

skal der baade forrentes og afdrages til Banker og andre Pengeinstitutter, saa en privat Virksomhed kan altsaa ikke gøre det Eksperiment. Jeg tror, det er ganske naturligt og rigtigt, at man i sin Tid bestemte sig for, at et Statsforetagende som dette, der jo i Virkeligheden er en stor Vognmandsforretning, og som skal konkurrere med tilsvarende Forretninger, maa yde sin Forrentning og sine Afskrivninger.

Som ærede Medlemmer ved, har mine Meningsfæller i Folketinget under den 26. i forrige Maaned forelagt et Forslag til Lov om Nedsættelsen af et Udvalg til Undersøgelse af Statsbanernes Drift. Ordlyden af dette Forslag er vel forskellig fra det her af Partiet Venstre forelagte Forslag, men Hensigten er dog i alt væsentligt den samme, hvorfor jeg ogsaa vil antage, at der kan finde et vist Samarbejde Sted med Hensyn til det foreliggende Forslag. Det af mine konservative Venner i det andet høje Ting fremsatte Forslag har efter min Mening den Fordel kun at operere med et Syvmandsudvalg, medens det foreliggende Forslag sætter en Kommission paa 17 Medlemmer i Arbejde, en Kommission, som formentlig vil være tungere arbejdende for Formaalet, der skulde være at fremskaffe en bedre Rentabilitet af Statsbanerne. Medens dette fra konservativ Side er sagt i de faa Ord, at Udvalget skal undersøge de danske Statsbaners Drift og Økonomi og inden 1. April næste Aar stille Forslag til Fremme af Driftens Rentabilitet, udtaler det foreliggende Forslags § 1, at der nedsættes en Kommission til at foretage en Undersøgelse af saadanne Forhold, som har Betydning for Banernes Drift og Økonomi, og saa udvikles dette videre, helt ud i et eventuelt Forslag om Oprettelse af et særligt Driftsselskab for Statsbanerne. Jeg vil tro, at under de forhaandenværende Forhold vil det neppe være opnaaeligt at faa dannet et særligt Driftsselskab for de danske Statsbaner. Det kan selvfølgelig være en Udvej, men det naturligste er at fremskaffe en bedre Rentabilitet af selve Statsbanedriften. Dertil sigtede det af mine Meningsfæller forelagte Forslag: en rent saglig Prøvelse af Forholdene. Det er ganske vist, som man har sagt, gjort oftere — vi havde jo ogsaa Udvalget af 9. September 1920, der i sin Beretning af 22. Juni 1921 paaviste, at der ved Siden af nogle Indtægtsforøgelser kunde foretages Beparelser til et Beløb af 10 Mill. Kr.

Som Forholdene er i Øjeblikket, synes

der ikke for mig nogen Grund til at komme ind paa en nærmere Forhandling om Enkeltheder, men jeg kan tilsige, at i det Udvalg, der eventuelt bliver nedsat om dette Forslag, vil vi yde vor Medvirken til at faa det for Sagen mest gunstige Resultat.

Lausten: Det er jo rigtigt, som den højtærede Trafikminister siger, at hvis Nedsættelse af Kommissioner eller Udvalg kunde hjælpe, havde vi haft bedre Forhold for længe siden, for det har jo ikke skortet paa Kommissioner og Udvalg; siden 1898 har vi egentlig haft en uafbrudt Række af saadanne, og hvis det Arbejde, der er nedlagt i alle disse Kommissioner, blot i nogen Grad havde virket forbedrende paa Statsbanernes økonomiske Stilling og Driftsforhold, maatte vi nu have gode Tilstande paa dette Omraade. Men Resultaterne har *ikke* staaet i Forhold til Arbejdet, og der er sikkert ingen Grund til at tro, at det skulde gaa anderledes med den Kommission, der nu ønskes nedsat; i hvert Fald kan jeg ikke tænke mig, at en Kommission af den Art, som omtales i Lovforslagets § 1, skulde kunne finde de Veje og Midler, der skal til for at gøre Statsbanerne til det, man ønsker de skal være. Det er jo vanskelige Spørgsmaal, den ret alsidigt sammensatte Kommission skal tumle med, saa vanskelige, at man egentlig ikke forstaar, hvordan den skulde kunne blive færdig med sit Arbejde i de højst 7—8 Maaneder, der kan blive Tale om.

Den højtærede Trafikminister har ogsaa Ret i, at Administrationen i de senere Aar gør sig hæderlige Anstrengelser for at følge med Tiden; man er nu indenfor Statsbaneadministrationen blevet klar over, at Statsbanerne ikke slipper for den Kamp om Eksistensen, som Privatbanerne allerede i flere Aar har kæmpet. Med Privatbanerne er det galt næsten overalt. Forleden saa jeg, at man paa „Sydfynske Jernbaners“ Generalforsamling særlig var ude efter de høje Administrationsudgifter; andre Steder er det andre Ting, man angriber, men galt er det overalt. Man er indenfor Statsbaneadministrationen klar over, at vel er Statsbanerne Landets største, men ikke Landets eneste Transportforretning, og man søger, om end det i det enkelte Tilfælde synes at gaa noget langsomt og noget modstræbende, at rette sig derefter. Det kan godt være, at Tempoet for Tilpasningen — for at bruge et Ord, der er blevet meget brugt i den senere Tid — kunde sættes noget op, og formentlig kan det, der bliver sagt her